

WSKAZÓWKI DO WYPEŁNIENIA WNIOSKU

A. DANE DOTYCZĄCE KANDYDATA / OSOBY CERTYFIKOWANEJ

Kandydatem jest osoba certyfikowana.

B. ZLECENIODAWCA / PŁATNIK

Zleceniodawcą / płatnikiem podmiot lub osoba samozatrudniona, która uiszcza opłatę za egzamin i procedurę certyfikacji zgodnie z cennikiem lub indywidualną ofertą. Certyfikacja zostanie podjęta po uiszczeniu ww. opłaty.

D. CERTYFIKACJA

Możliwe są dwie formy certyfikacji:

- *pierwsza certyfikacja* kandydata lub kolejne traktowane jako pierwsze w nowych metodach lub stopniach kwalifikacji
- *przedłużenie certyfikacji* po upływie okresu ważności certyfikatu

pierwsza certyfikacja

- **Pierwsza certyfikacja** - pierwsza certyfikacja w Jednostce Certyfikującej Personel Badań Nieniszczących TÜV Rheinland.
- **Rozszerzenie** - rozszerzenie zakresu obowiązywania posiadanego certyfikatu o kolejną metodę / stopień / sektor.

przedłużenie certyfikacji

- **Odnowienie** - po upływie pierwszego okresu ważności certyfikatu i następnie po każdym dziesięciu latach certyfikat może być odnowiony przez JCPBN TÜV Rheinland na nowy pięcioletni okres po przedstawieniu stosownych dokumentów.
- **Recertyfikacja** - po upływie każdego drugiego okresu ważności (co każde dziesięć lat) ważność certyfikatu może być przedłużona przez JCPBN TÜV Rheinland na nowy pięcioletni okres na podstawie warunków podanych w EN ISO 9712 oraz zasad obowiązujących w JCPBN TÜV Rheinland.

Podstawowy okres ważności certyfikatu wynosi 5 lat, począwszy od daty spełnienia wszystkich wymaganych warunków certyfikacji. **UWAGA:** Wyniki egzaminu pozostają ważne przez 2 lata lub do momentu spełnienia warunków wymaganego stażu praktycznego (pkt. 7.3.1 EN ISO 9712)

Dostępna certyfikację w JCPBN TÜV Rheinland w danych metodach badań nieniszczących podano poniżej w formie skrótowej zgodnie z EN ISO 9712.:

MT – Badanie magnetyczno proszkowe	ET – Badanie prądami wirowymi
PT – Badanie penetracyjne	UT – Badanie ultradźwiękowe
VT – Badanie wizualne	RT – Badanie radiograficzne
RT-FI - RT, ograniczone do interpretacji i oceny radiogramów	

Dostępne stopnie kwalifikacji podane są liczbowo 1,2, lub 3 zgodnie z EN ISO 9712.

Wniosek certyfikacyjny może zostać złożony dla następujących **sektorów przemysłowych** w połączeniu z odpowiadającymi im **sektorami wyrobu** przy uwzględnieniu zakresu egzaminu kwalifikacyjnego oraz stażu praktycznego.

Sektory przemysłowe	Sektory wyrobu
A Wytwarzanie i przetwórstwo metali	c odlewy
B Badanie przed- i eksploatacyjne urządzeń, obiektów i konstrukcji	f odkuwki
	t rury, włączając wyroby płaskie do wytwarzania rur spawanych
	w wyroby spawane
PED Dyrektywa Urzędów Ciśnieniowych 97/23/EG	wp wyroby przerabiane plastycznie

KOSZTY

Cena egzaminu zawiera przeprowadzenie procesu certyfikacji oraz wystawianie certyfikatu.

Cena procedury odnowienia podana jest w cenniku dostępnym na www.akademia.tuv.pl w zakładce certyfikacja.

POTWIERDZENIE STAŻU PRAKTYCZNEGO / DOŚWIADCZENIA W BADANIACH / CIĄGŁOŚCI W BADANIACH

Pierwsza certyfikacja

W tabelicy podano wymagania podstawowe dla stażu praktycznego w NDT w miesiącach.

Metoda	Stopień 1.	Stopień 2.	Stopień 2. bezpośrednio	Stopień 3. *)
MT, PT, VT	1	3	4	12
RT, UT, ET	3	9	12	18
RT-FI	-	6	-	-

***) Stopień 3**

- podane czasy odnoszą się do kandydata który ma wykształcenie techniczne lub zaliczył min. 2 lata studiów inżynierskich lub z zakresu nauk ścisłych lub przyrodniczych. **Jeżeli kandydat nie spełnia ww. wymagań wykształcenia, podaną liczbę miesięcy mnoży się przez 2** (zgodnie z pkt. 7.3.2 EN ISO 9712)

- wymagana liczba miesięcy stażu praktycznego dla kandydata na 3 stopień dotyczy stażu, jaki zgromadził posiadając certyfikat 2 stopnia. Jeżeli kandydat ma być certyfikowany bezpośrednio na 3 stopień (bez posiadania certyfikatu 2 stopnia) wymagana liczba miesięcy składa się z sumy dla 2 i 3 stopnia. W tym przypadku nie obowiązują żadne redukcje wymaganego stażu praktycznego.

Staż praktyczny przed egzaminem – dotyczy każdego stopnia kwalifikacji

Jednostka certyfikująca TÜV Rheinland zgodnie z pkt. 7.3.1 EN ISO 9712 **zdefiniowała minimalny czas stażu praktycznego wymaganego przed egzaminem kwalifikacyjnym.**

W tabelicy podano minimalne wymagania stażu praktycznego przed egzaminem.

Metoda	Stopień 1.	Stopień 2.	Stopień 2. bezpośrednio	Stopień 3.	Stopień 3. bezpośrednio
VT, MT, PT	5 dni	10 dni	15 dni	Certyfikat 2 stopnia	2 miesiące doświadczenia w stopniu 2
RT, UT	10 dni	20 dni	30 dni	Certyfikat 2 stopnia	3 miesiące doświadczenia w stopniu 2
RT-FI	-	-	15 dni		

Rzeczywista część sumarycznego czasu stażu praktycznego uzyskana przed egzaminem, spełniająca powyższe minimalne wymagania, musi być podana w załączniku nr 1 wniosku o certyfikat.

Przez staż praktyczny dla kandydatów do pierwszej certyfikacji w danej metodzie i stopniu rozumie się:

- pomoc w wykonywaniu badań (praca pod nadzorem),
- praca w grupie projektowej gdzie przygotowuje się i wykonuje czynności NDT,
- praca z dokumentacją NDT, instrukcjami, normami,
- zaznajomienie się z obsługą techniczną sprzętu i środków NDT;

w przypadku kandydatów na 2 stopień posiadających certyfikat 1 stopnia:

- wykonywanie badań oraz innych czynności, do których jest dopuszczony personel 1 stopnia;

W przypadku kandydatów na 3 stopień posiadających certyfikat 2 stopnia:

- wykonywanie badań oraz innych czynności, do których jest dopuszczony personel 2 stopnia;

Przedłużenie certyfikacji

Przy odnowieniu certyfikatu oraz w przypadku recertyfikacji musi zostać potwierdzona ciągłość praktyki w danej metodzie i stopniu NDT.

Za ciągłość praktyki NDT uważa się wykonywanie badań w danej metodzie stopniu i sektorze bez istotnych przerw w przedziale ostatnich 5 lat poprzedzających odnowienie lub recertyfikację. Zgodnie z pkt. 3.27 EN ISO 9712 istotna przerwa to brak wykonywania badań przez jeden okres dłuższy niż 1 rok lub suma przerw w wykonywaniu badań w ciągu ostatnich pięciu lat, która przekracza 2 lata.

Reasumując, ciągłość praktyki oznacza **udokumentowanie min. 36 miesięcy** wykonywania badań w przedziale ostatnich 5 lat. W tym celu osoby odnawiające certyfikat lub przystępujące do recertyfikacji muszą do wniosku dołączyć „**Wykaz doświadczenia NDT**”, którego druk znajduje się w załącznikach do wniosku.

Potwierdzenie ciągłości badań w metodzie NDT

Przywołane w wykazie dokumenty muszą być dostępne do wglądu na wniosek jednostki oraz archiwizowane przez pracodawcę przez min. jeden okres ważności certyfikatu.

W przywołanych dokumentach muszą być rozpoznawalne czynności w danej metodzie związane z:

- wykonywaniem badań NDT,
- dokonywaniem nastaw urządzeń i kalibracji,
- klasyfikacją wskazań, protokołowaniem i oceną wyniku badania

Dokumenty muszą jednoznacznie potwierdzić, że kandydat wykonywał powyższe czynności osobiście. Jeżeli kandydat wnioskuję o odnowienie lub recertyfikację w większej ilości metod, dla każdej metody musi być załączony odrębny wykaz. W tablicy należy podać min. 1 dokument z danego roku, przy czym odstęp czasowy dat wystawienia dokumentów nie może być dłuższy niż 12 miesięcy celem wykazania ciągłości praktyki (brak istotnej przerwy). Wykaz musi być podpisany przez kandydata i pracodawcę.

POTWIERDZENIE AKTYWNOŚCI NDT W OBSZARZE PED

Jeżeli kandydat ubiega się o **uznanie PED** i zaznaczył w pkt. D wniosku w tablicy pole PED, **w przypadku każdego rodzaju certyfikacji** wymagane jest dołączenie formularza „**Potwierdzenie aktywności w obszarze PED**” podpisanego przez pracodawcę i kandydata. Druk formularza znajduje się w załącznikach do wniosku

Przez aktywność NDT w obszarze PED rozumie się następujące czynności odnoszące się do połączeń nierozłącznych (sektor wyrobu „w” – spoiny) wykonanych na urządzeniach ciśnieniowych, np.:

- wykonywanie lub asysta lub pomoc w wykonywaniu badań,
- praca w grupie projektowej gdzie przygotowuje się i wykonuje czynności NDT,
- praca z dokumentacją NDT, instrukcjami, normami,
- zaznajomienie się z obsługą techniczną sprzętu i środków NDT.

ZAŚWIADCZENIE O ODBYTYM SZKOLENIU

Potwierdzenie odbycia szkolenia z zakresu badań nieniszczących musi zawierać czas szkolenia i jego zawartość. Jednostka szkoleniowa jak również program szkolenia muszą być uznane przez jednostkę certyfikującą.

Wymagania podstawowe dotyczące czasów szkoleń (w godzinach) zgodnie z EN ISO 9712 wynoszą:

Metoda	Stopień 1.	Stopień 2.	Stopień 2. bezpośrednio	Stopień 3. (bez redukcji)
MT	16	24	40	32
PT	16	24	40	24
VT	16	24	40	24
RT	40	80	120	40
RT - FI	—	56	—	—
UT	40	80	120	40

Zgodnie z normą EN ISO 9712 nie ma podanej minimalnej ilości godzin szkolenia przygotowującego do egzaminu podstawowego BASIC dla 3 stopnia uprawnień. Kandydat na 3 stopień musi zdać jako pierwszy egzamin podstawowy BASIC. Z uwagi na szeroki zakres wiedzy sprawdzany na egzaminie (wiedza o podstawach stosowania wszystkich metod NDT na poziomie 2 stopnia, wiedza o obiektach badań, materiałach, technologiach wytwarzania, rodzajach wad

materiałowych; wiedza o systemie certyfikacji EN ISO 9712) zaleca się optymalne przygotowanie do egzaminu, tak jak do tej pory – poprzez szkolenie BASIC.

Egzamin podstawowy BASIC początkowo jest ważny przez 5 lat. W momencie gdy kandydat przystąpi do pierwszego egzaminu 3 stopnia w danej metodzie - egzamin BASIC pozostaje ważny bezterminowo.

Czasy szkoleniowe mogą zostać zredukowane w przypadku certyfikacji ograniczonej (np. monosektorowej lub w badaniach zautomatyzowanych). Decyzję o uznaniu redukcji czasów szkoleniowych podejmuje jednostka certyfikująca w oparciu o normę EN ISO 9712 oraz program certyfikacji. Dalsze możliwości redukcji czasu szkoleniowego opisane są w pkt. 7.2.5 EN ISO 9712.

Potwierdzenie wykształcenia

Jeżeli kandydat podaje we wniosku tytuły zawodowe związane z wykształceniem wyższym lub gdy rozpatrywana jest redukcja wymaganego czasu szkolenia lub stażu praktycznego na podstawie EN ISO 9712 - należy do wniosku certyfikacyjnego dołączyć kopię dokumentu potwierdzającego wykształcenie zawodowe.

ZAŚWIADCZENIE O ZDOLNOŚCI WIDZENIA

Zaświadczenie o wystarczającej zdolności widzenia wg EN ISO 9712 potwierdza następujące parametry:

- a) zdolność widzenia bliskiego musi być wystarczająca do odczytania znaku o numerze 1 według skali Jaegera albo N 4,5 skali Times Roman lub równoważnych liter (o wysokości 1,6 mm), z odległości nie mniejszej niż 30 cm z jednym lub dwójgłosem oczu z korekcją lub bez,
- b) zdolność rozróżniania barw musi być wystarczająca, aby kandydat rozróżniał kontrasty między barwami lub odcieniami szarości (np. test Ishihary).

Spełnienie powyższych wymagań dotyczy wszystkich metod i stopni uprawnień NDT.

Dodatkowo, tylko w przypadku metody i stopni uprawnień VT, jednostka certyfikująca TÜV Rheinland (biorąc pod uwagę wymagania normy EN 13018 pkt. 7c) wymaga potwierdzenia parametru wg poniższego punktu:

- c) wymagana ostrość wzroku wynosi 0,63 przynajmniej dla jednego oka z korekcją lub bez ($V \geq 0,63$). Zdolność widzenia dalekiego powinna być sprawdzona z zastosowaniem standardowego optotypu (optometru), zgodnie z EN ISO 8596 (tablica z optotypami C-Landolta, odległość nie mniejsza niż 4 m).

Udokumentowane badanie zdolności widzenia należy przeprowadzić przynajmniej raz w roku.

Do obowiązku pracodawcy / osoby samozatrudnionej należy utrzymanie dokumentacji w tym zakresie w czasie całego okresu ważności certyfikatu, tzn. bez przerw czasowych badań wzroku dłuższych niż 12 miesięcy (p. 7.4 EN ISO 9712)

Formularz wzorcowy „Zaświadczenie o zdolności widzenia“ znajduje się w załączeniu wniosku.

Zaświadczenie o zdolności widzenia musi być potwierdzone przez lekarza lub optyka.

Jednostka certyfikująca TÜV Rheinland akceptuje również potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie zaświadczenia jak również inne formularze zaświadczeń spełniające wymagania EN ISO 9712 oraz jednostki certyfikującej.

INSTRUKCJA DOTYCZĄCA OKRESÓW W CERTYFIKACJI WG EN ISO 9712

Certyfikacja, niezależnie od tego, czy ma związek z procesem pierwszej certyfikacji, rozszerzenia, odnowienia, czy recertyfikacji, musi być każdorazowo niezależnie zlecana jednostce certyfikującej. W odniesieniu do powyższych czynności nie występuje żaden automatyzm.

<p>Pierwsza certyfikacja kandydata w danej metodzie lub stopniu</p> <p>lub</p> <p>Rozszerzenie zakresu certyfikatu o kolejną metodę lub stopień lub sektor</p>	<p>Proces ten jest przeprowadzany w oparciu o odbyte szkolenie, zdany egzamin kwalifikacyjny, zdobyty staż praktyczny, ważne świadectwo zdolności widzenia.</p> <p>Staż praktyczny musi w pewnej części (10% wymaganego czasu) być zebrany przed egzaminem.</p> <p>Podstawowy okres ważności certyfikatu wynosi 5 lat. Ważność certyfikatu rozpoczyna się od momentu spełnienia wszystkich wymagań certyfikacji, w tym wymaganego stażu praktycznego.</p> <p>Uwaga: Wyniki egzaminu kwalifikacyjnego pozostają ważne przez 2 lata lub do czasu uzyskania wymaganego stażu praktycznego (np. w przypadku dłuższych niż 2 lata okresów stażu w przypadkach certyfikacji na 3 stopień)</p> <p><i>Co zrobić, jeżeli ww. okres ważności egzaminu minął?</i> Po tym okresie kandydat chcąc poddać się certyfikacji musi zlecić jednostce certyfikującej i złożyć pozytywnie egzamin recertyfikujący.</p>
<p>Odnowienie:</p>	<p>Po upływie pierwszego okresu ważności certyfikatu kandydat chcąc przedłużyć okres ważności uprawnień musi złożyć do jednostki certyfikującej wniosek o odnowienie certyfikatu w danej metodzie i stopniu oraz sektorze(ach).</p> <p>Wniosek o odnowienie certyfikatu powinien wpłynąć do jednostki certyfikującej na pół roku przed wygaśnięciem ważności certyfikatu.</p> <p>Najważniejszymi kryteriami, które kandydat musi spełnić przy odnawianiu uprawnień na kolejne 5 lat są: potwierdzenie ciągłości doświadczenia w ciągu ostatnich 5 lat w danej metodzie i stopniu oraz sektorze(ach) jak również aktualne świadectwo widzenia wraz z weryfikowalnymi wcześniejszymi corocznymi badaniami wzroku.</p> <p><i>Co zrobić, jeżeli czas na złożenie wniosku o odnowienie minął?</i> Jeżeli wniosek o odnowienie został złożony po terminie ważności certyfikatu ale nie więcej niż 12 miesięcy, kandydat chcąc odnowić uprawnienia musi zlecić jednostce certyfikującej i złożyć pozytywnie egzamin recertyfikujący.</p>
<p>Recertyfikacja:</p>	<p>Po upływie drugiego okresu ważności certyfikatu, czyli po 10 latach od pierwszej certyfikacji kandydat musi złożyć do jednostki certyfikującej wniosek o recertyfikację w danej metodzie i stopniu oraz sektorze(ach).</p> <p>Wniosek o recertyfikację powinien wpłynąć do jednostki certyfikującej na pół roku przed wygaśnięciem ważności certyfikatu.</p> <p>Najważniejszymi kryteriami, które kandydat musi spełnić przy recertyfikacji i uzyskaniu uprawnień na kolejne 5 lat są: pozytywnie zdany egzamin recertyfikujący, potwierdzenie ciągłości doświadczenia w ciągu ostatnich 5 lat w danej metodzie i stopniu oraz sektorze(ach) jak również aktualne świadectwo widzenia wraz z weryfikowalnymi wcześniejszymi corocznymi badaniami wzroku.</p> <p>Po 5 latach od recertyfikacji i uzyskaniu uprawnień kandydat może przedłużyć ważność certyfikatu wnosząc wniosek o odnowienie certyfikatu.</p> <p><i>Co zrobić, jeżeli czas na złożenie wniosku o recertyfikację minął?</i> Jeżeli wniosek o odnowienie został złożony po terminie ważności certyfikatu ale nie więcej niż 12 miesięcy, kandydat chcąc przedłużyć ważność uprawnień musi zlecić jednostce certyfikującej pełny egzamin kwalifikacyjny wraz z procedurą pierwszej certyfikacji w danej metodzie i stopniu.</p>
<p>BASIC:</p>	<p>Dla kandydatów ubiegających się o uzyskanie uprawnień 3 stopnia w danej metodzie pierwszym obowiązkowym egzaminem, który należy złożyć jest egzamin podstawowy BASIC. Egzamin podstawowy BASIC początkowo jest ważny przez 5 lat. W momencie gdy kandydat przystąpi do pierwszego egzaminu 3 stopnia w danej metodzie - egzamin BASIC pozostaje ważny bezterminowo.</p>